

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om kommunala pensioner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 april 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om kommunala pensioner (RP 19/2006 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Heli Backman, inrikesministeriet
- regeringssekreterare Maritta Hirvi, social- och hälsovårdsministeriet
- utvecklingschef Maijaliisa Takanen, Pensionsskyddscentralen
- verkställande direktör Markku Kauppinen, Kommunernas pensionsförsäkring

- förhandlingschef Heikki Saipio, Kunnallinen työmarkkinalaitos även som representant för Finlands Kommunförbund
- specialrådgivare Vesa Rantahalvari, Finlands Näringsliv
- socialpolitisk sekreterare Petri Mustakallio, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- verkställande direktör Esko Kivisaari, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f.
- chef för juridiska ärenden Marja Lounasmaa, Tjänstemännens förhandlingsorganisation TFO rf
- förhandlingsdirektör Pekka Hemmilä, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
- jurist Matti Koskinen, Kunta-alan unioni
- förhandlingsdirektör Jukka Kauppala, Förhandlingsorganisation för Teknik och Grundservice SKT.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om kommunala pensioner ändras så att aktiebolag och stiftelser, som kommuner eller samkommuner har bestämmande inflytande i och som bistår vid produktionen av tjänster som skötseln av kommunernas lagstadgade uppgifter förutsätter och funktioner som direkt betjänar dessa, om de så önskar kan ordna pensionsskydd för personalen inom det kommunala pensionssystemet.

Målet med propositionen är att säkerställa att nivån på pensionsskyddet för kommunalt anställda bibehålls vid en omläggning av produktionssätten för kommunala tjänster och att undanröja hinder för att ordna tjänsteproduktionen på ett ändamålsenligt sätt. Samtidigt säkerställs en hållbar finansiering av pensionsskyddet. Ändringarna gör det möjligt för sådana personal-

grupper som deltar i produktionen av kommunala tjänster att fortfarande omfattas av det kommunala pensionssystemet, även om tjänsterna i framtiden produceras av privaträttsliga aktiebo-

lag eller stiftelser som kommuner eller samkommuner har bestämmande inflytande i.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2007.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Tanken bakom de föreslagna ändringarna i lagen om kommunala pensioner är att reagera på den strukturomvandling som pågår i kommunernas tjänsteproduktion. Målet med propositionen är att säkerställa att nivån på pensionsskyddet för kommunalt anställda bibehålls vid en omläggning av produktionssätten för kommunala tjänster men att samtidigt säkerställa en hållbar finansiering av pensionsskyddet. Reformen ger kommunerna och samkommuner en möjlighet att pröva olika produktionssätt och utveckla produktionen utan att personalens pensionsskydd påverkas negativt. Social- och hälsovårdsutskottet finner lagförslaget motiverat med tanke på behovet av en mer flexibel tjänsteproduktion och föreslår att det godkänns utan ändringar.

Samtidigt som utskottet ställer sig bakom lagförslaget påpekar det att reformen i skenet av pensionssystemet som helhet innebär ett avsteg från den huvudprincipen att arbete som utförs för en privat arbetsgivare försäkras enligt lagen om pension för arbetstagare medan arbete i stat eller kommun försäkras enligt lagen om kommunala pensioner eller lagen om statens pensioner. Denna princip har nyss befasts genom en lagändring genom vilken tidsbundna arbetsförhållanden i KAPL- och KoPL-branscherna från ingången av 2007 överförs till den offentliga sektorns pensionssystem. Lagförslaget bidrar i detta avseende inte till att förtydliga lagstiftningen och det kan rentav medföra ökade problem att fastställa enligt vilken lag en arbetstagare skall försäkras. Samtidigt ger lagförslaget möjligheter att välja mellan olika lagfästa pensionssystem.

I lagförslaget avgränsas de samfund som omfattas av lagen så att till den kommunala pen-

sionsanstalten kan som medlemssamfund ansluta sig ett sådant aktiebolag eller en sådan stiftelse som en eller flera kommuner eller samkommuner har bestämmande inflytande i och som bistår vid produktionen av tjänster som skötseln av kommunernas lagstadgade uppgifter förutsätter samt funktioner som direkt betjänar dessa. Tanken är att sådana bolag eller stiftelser som kommunerna har bestämmande inflytande i och som har direkt funktionell anknytning till kommunens basala uppgifter skall kunna vara medlemsamfund i den kommunala pensionsanstalten. Enligt lagförslaget kan ett ovan avsett bolag eller samfund välja att kvarstå i det kommunala pensionssystemet om majoriteten av de anställda hänfördes till det kommunala pensionssystemet omedelbart innan bolaget eller stiftelsen bildades. I sådana fall förutsätts inte att bolaget eller stiftelsen verkar inom en bransch som har samband med kommunernas lagfästa uppgifter. Utanför den nu föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet lämnas exempelvis dotterbolag till bolag där kommunerna har bestämmande inflytande även om det är verksamt inom en bransch som hör till kommunernas lagfästa uppgifter men inte till hundra procent ägs av dem som anslutit sig som medlemssamfund till den kommunala pensionsanstalten. Den kommunala pensionsanstalten avgör om de villkor som lagen nämner uppfylls och om arbetstagarna kan försäkras enligt lagen om kommunala pensioner. Villkoren är förenade med en god portion prövningsrätt och de kan också i praktiken vara tolkbara. Utskottet finner det därför viktigt att man övervakar hur lagstiftningen och avgörande faller ut i praktiken och bedömer ändamålsenligheten i villkoren och tar ställning till hur det kommunala pensionsskyddet bibehålls.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 5 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anne Holmlund /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäinen /sd
ers. Pekka Nousiainen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.